

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

УДК 342.9:342.7

DOI <https://doi.org/10.51989/NUL.2025.1.13>

СИСТЕМА ПРИНЦИПІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Гусар Ольга Анатоліївна,

кандидат юридичних наук, доцент,
провідний науковий співробітник

Інституту правотворчості та науково-правових експертиз
Національної академії наук України

Дослідження присвячено науковому обґрунтуванню системи принципів адміністративно-правової діяльності органів публічної влади щодо запобігання корупції в Україні. У статті визначено теоретичний аспект юридично-правової природи категорії «принципи». Запропоновано авторське визначення системи принципів адміністративно-правової діяльності органів публічної адміністрації щодо запобігання корупції, яка представлена як сукупність внутрішньо структурованої, складної системи взаємозумовлених прогресивних приписів, елементи якої визначаються з основоположних цінностей, завдань, стратегій, плану-дій, які безпосередньо пов'язані з організацією адміністративно-правової діяльності щодо запобігання корупції, за умови дотримання яких забезпечується ефективне функціонування антикорупційних органів публічної влади та належна спеціалізація персоналу з боротьби з корупцією.

Наголошується на тому, що завдяки принципам відбувається адаптація інтересів і потреб людини та суспільства загалом до тих трансформаційних процесів, які відбуваються з розвитком держави та правотворчих процесів. Вони виступають як соціальний регулятор, міра свободи і справедливості.

Підкреслюється, що в системі принципів адміністративно-правової діяльності органів публічної адміністрації щодо запобігання корупції можна виокремити дві класифікаційні групи принципів: національні (національні антикорупційні стандарти та принципи діяльності публічної адміністрації) та міжнародні (принципи європейського права, європейського адміністративного права та європейського урядування, міжнародні антикорупційні стандарти, які містять базові основи боротьби з корупцією.)

Автором запропоновано до системи принципів адміністративно-правової діяльності органів публічної адміністрації щодо запобігання корупції віднести: 1) загальні принципи права; 2) принципи конституційного права; 3) принципи сучасного адміністративного права; 4) принципи службового права, 5) принципи адміністративної процедури; 6) загальні принципи Європейського Союзу; 7) європейські принципи адміністративного права; 8) принципи, що сформульовані судовою практикою Європейського суду з прав людини; 9) принципи антикорупційної політики на 2021–2025 роки; 10) принцип Єдиного голосу між Національним антикорупційним бюро України та Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою Генеральної прокуратури України.

Ключові слова: принципи, органи публічної влади, діяльність, корупція, система, адміністративне право, службове право.

Husar Olha. The system of principles of administrative and legal activities of public authorities to prevent corruption in Ukraine: theoretical and legal aspects

The study is devoted to the scientific substantiation of the system of principles of administrative and legal activities of public authorities aimed at preventing corruption in Ukraine. The article

defines the theoretical aspect of the legal nature of the category "principles". The author offers her own definition of the system of principles of administrative and legal activities of public administration bodies aimed at preventing corruption, which is presented as a set of internally structured, complex system of interrelated progressive prescriptions, the elements of which are determined by the fundamental values, tasks, strategies, action plans which are directly related to the organization of administrative and legal activities aimed at preventing corruption and, subject to which, the effective functioning of anti-corruption bodies is ensured.

It is emphasized that the principles help to adapt the interests and needs of a person and society as a whole to the transformational processes that occur with the development of the state and lawmaking processes. They act as a social regulator, a measure of freedom and justice.

The author emphasizes that in the system of principles of administrative and legal activities of public administration bodies aimed at preventing corruption, two classification groups of principles can be distinguished: national (national anti-corruption standards and principles of public administration) and international (principles of European law, European administrative law and European governance, international anti-corruption standards which contain the basic foundations of the fight against corruption).

The author proposes that the system of principles of administrative and legal activities of public administration bodies aimed at preventing corruption should include: 1) general principles of law; 2) principles of constitutional law; 3) principles of modern administrative law; 4) principles of service law, 5) principles of administrative procedure; 6) general principles of the EU; 7) European principles of administrative law; 8) principles formulated by the case law of the ECtHR; 9) principles of anti-corruption policy for 2021–2025; 10) principle of a single voice between the NAB of Ukraine and the SAP of the PGO.

Key words: *principles, public authorities, activities, corruption, system, administrative law, service law.*

Постановка проблеми. Надзвичайно велике значення в теорії та юридичній практиці функціонування органів публічної влади має антикорупційна проблематика. Корупція – це багатоаспектне негативне соціальне явище, яке завжди перешкоджає виконанню функцій органам публічної влади та виступає каталізатором невдоволення народу державною політикою. Корупція підриває адміністративну спроможність держави та політичну легітимність уряду. Від рівня, динаміки та природи корупції залежить соціально-економічне та політичне середовище країни, а за умов централізованої системної корупції, демократичний розвиток послаблюється через злиття політичної влади й економічних ресурсів.

Тема «засудження корупції» у суспільних відносинах є давньою усвідомленою проблемою, проте в наукових колах довгий час їй не приділялося належної уваги через те, що досліджувалася політологами, економістами та соціологами, уважалася занадто нормативною чи надто політичною. З початком 90-х рр. глобалізаційні процеси привели до створення антикорупційних норм у формі законів (Закон про корупцію у США), міжнародних конвенцій (Конвенція проти корупції (UNCAC) та інші) та механізмів оцінювання антикорупційних дій окремих держав.

В Україні суспільний і науковий дискурс щодо активної антикорупційної діяльності починається із часів незалежності і триває донині. Науковці-практики намагаються виявити характерні особливості корупції, її змістовні ознаки, досліджувати стратегії протидії корупції, виявляти недоліки законодавства щодо запобігання корупції та притягнення до відповідальності за корупційні діяння. Досліджувана проблематика – «система принципів адміністративно-правової діяльності органів публічної влади щодо запобігання корупції» – є питанням галузі адміністративного права, тому що центральним інститутом адміністративного права виступає діяльність органів публічної влади. Проте вважаємо, що актуальним залишається питання наукового обґрунтування системи принципів адміністративно-правової діяльності органів публічної влади щодо запобігання корупції. Адже до юридично-правової природи даної категорії належать: 1) принцип як основоположна правда (істина, закон, доктрина або припущення: а) принцип як загальне правило або стандарт; б) принцип як сукупність моральних і етичних стандартів; 2) принцип як визначена наперед політика або спосіб дії; 3) принцип як основна або необхідна якісна складова частина, або

елемент, що визначає внутрішню природу або окремі характеристики поведінки [1, с. 27].

З огляду на те, що принципи є основою, фундаментом і напрямом розвитку як науки адміністративного права, так і всього законодавчого масиву з питання запобігання корупції, вважаємо за необхідне здійснити їх визначення та систематизацію для усунення теоретичних прогалин у системі принципів адміністративного права та права загалом, а також для кращого розуміння організації, діяльності органів публічної влади щодо запобігання корупції.

Мета статті – проведення аналізу наукових і законодавчих джерел і формування концептуального підходу до створення системи принципів адміністративно-правової діяльності органів публічної влади щодо протидії корупції в галузі адміністративного права та в законодавчій практиці.

Стан дослідження. Науковцями сучасності була приділена увага концептуальним засадам оновлення системи принципів адміністративного права з позицій «людноцентристської концепції», обґрунтована у працях В. Авер'янова, О. Андрійко, І. Голосніченка, М. Козюбри, Т. Коломоець, В. Колпакова, Р. Куйбіди, А. Пухтецької, А. Селіванова. Запровадження принципів європейського адміністративного права, принципів належного урядування та принципів належної адміністрації відображено в наукових дослідженнях Н. Гнідюк, І. Грицяка, К. Рудої. А також звернемо увагу на посібник (2020 р. – українською мовою), що підготовлений Радою Європи, «Адміністрування і Ви. Принципи адміністративного права у відносинах між особами й органами публічної влади», який містить аналіз принципів, коментарі із правових документів і практики Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) щодо дотримання принципів під час діяльності органів публічної влади [11].

Виклад основного матеріалу дослідження. Розгляд системи принципів адміністративно-правової діяльності органів публічної влади необхідно здійснити з теоретичного пізнання об'єкта дослідження (принципів).

На думку А. Колодія, категорію «принципи права» необхідно вживати тоді, коли йдеться про «відправні ідеї і положення,

які належать до юриспруденції <...> це ідеї буття, які виражають найважливіші закономірності та підвалини цього типу держави і права, є однопорядковими із сутністю права та становлять його головні риси, вирізняються універсальністю, вищою імперативністю і загальнозначимістю, відповідають об'єктивній потребі побудови і зміцнення певного суспільного ладу» [2, с. 27].

Визначення змісту і спрямованості принципів адміністративно-правової діяльності необхідно досліджувати в рамках заданої правової системи, а саме об'єктів, на які спрямовується адміністративна діяльність, буття яких регулюється або охороняється нормами адміністративного права, що встановлює вимоги, стандарти, правила, забезпечення яких здійснюється адміністративним примусом, з дотриманням порядку адміністративних проваджень і гарантією судового оскарження.

Поділяємо думку А. Пухтецької про те, що «принципи адміністративного права є внутрішньо структурованою, динамічною, складною за своєю природою системою, елементи якої визначаються, виходячи з основоположних цінностей, завдань, функцій і компетенції апарату державного управління, визначених Конституцією і основними законами держави, відповідають державному, публічному та загальному інтересу, дотримання яких виступає важливою вимогою забезпечення становлення правової держави» [1, с. 398], вважаємо їх за основу системи сучасних принципів адміністративно-правової діяльності органів публічної влади щодо запобігання корупції.

Натепер принципи об'єктивно та гармонічно розвиваються і трансформуються, з урахуванням запровадження людиноцентристської ідеології адміністративного права, що впливає на законотворчу та правозастосовну діяльність органів публічної адміністрації. Завдяки принципам відбувається адаптація інтересів і потреб людини і суспільства загалом до тих трансформаційних процесів, які тривають із розвитком держави та правотворчих процесів. Вони виступають як соціальний регулятор, міра свободи та справедливості.

Проте необхідно зауважити, що на формування системи принципів сучасного адміністративного права впливає низка чинників, а саме: 1) відсутність єдиного

доктринального тлумачення предмета адміністративного права і, як наслідок, принципів; 2) проведення інституційних реформ в Україні; 3) виконання зобов'язань, пов'язаних з асоційованим членством в ЄС; 4) вплив принципів, зміст яких сформульований судовою практикою ЄСПЛ.

Ідейно-цілепокладаючим началом, керівними вимогами, що визначають завдання діяльності органів публічної влади щодо запобігання корупції та за допомогою яких формується ефективна та результативна взаємодія спеціальних антикорупційних інституцій, діяльність яких спрямована на активну протидію і запобігання корупції, є проведення антикорупційної політики. Якісна антикорупційна політика сприяє культурній дієвості державного апарату, внутрішній інституційній стабільності, зваженій і здоровій політичній владі, довірі країн-партнерів. Розроблення та здійснення антикорупційної політики починаються з основних напрямів і відповідних комплексних заходів, що здійснюються органами публічної влади в усіх сферах суспільного життя.

Погоджуємось із думкою Е. Расюка, який поняття «антикорупційна політика» визначає як «постійно здійснювану, систематичну, цілеспрямовану діяльність держави в тісній співпраці з інститутами громадянського суспільства, що полягає в розробці, удосконаленні та реалізації стратегічних засад і тактичних заходів, спрямованих на усунення або блокування причин та умов корупції, удосконалення юридичної відповідальності за корупційні правопорушення та формування антикорупційної культури» [3, с. 17].

Звернемо увагу саме на діяльність органів, яка реалізується через проведення різноманітних заходів (правові, економічні, освітні, організаційні, виховні заходи), спрямованих на виявлення причин корупції та протидію їй, і, за необхідності, з подальшим відновленням порушених прав і законних інтересів юридичних, фізичних осіб і держави.

Однією з форм реагування держави на запобігання такому явищу, як корупція, є затвердження законодавчих актів, що визначають принципи, напрями діяльності та заходи щодо запобігання корупції. Так, результатом проведення антикорупційної політики є ухвалення Антикорупційної

стратегії на 2021–2025 рр. (далі – Стратегія) [4].

Ключовим інструментом реалізації цієї Стратегії є запровадження «плану-дій» Державної антикорупційної програми на 2023–2025 рр. Законодавець визначив, виходячи з аналізу стану корупції попередніх періодів, міжнародних стандартів і найкращих світових практик, що до «принципів антикорупційної політики на 2021–2025 рр. належать: 1) *оптимізація функцій держави та місцевого самоврядування*, де будуть усунені малоефективні повноваження або дублювання повноважень різними органами чи реалізація повноважень тим самим органом, поєднання яких створює корупційні ризики; 2) *цифрова трансформація* реалізації повноважень органами державної влади й органами місцевого самоврядування та їхня прозорість; 3) *створення зручних і законних способів задоволення потреб юридичних і фізичних осіб*; 4) *забезпечення невідворотності юридичної відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення*, що є стримувальним ефектом для всіх суб'єктів правовідносин; 5) *формування суспільної нетерпимості до корупції, утвердження культури доброчесності та поваги до верховенства права*» [4].

Адміністративно-правову діяльність здійснює досить розгалужена спеціалізована система антикорупційних органів – Національне антикорупційне бюро України (далі – НАБ України), Спеціалізована антикорупційна прокуратура Генеральної прокуратури України (далі – САП ГПУ), Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – НАЗК), Агентство з розшуку та менеджменту активів (далі – АРМА), що діють у межах окремих адміністративно-правових форм, методів та інструментів, за допомогою яких досягається мета щодо протидії корупції, виявлення корупційних злочинів і притягнення до відповідальності за вчинені корупційні правопорушення. Поряд із цими органами функціонує підсистема органів, до якої входить Національна поліція, Служба безпеки України, загальні суди, органи прокуратури, які наділені антикорупційними функціями.

Аналіз змісту Положень вищезазначених інституцій так чи інакше містить визначені

основні принципи їхньої діяльності. Наприклад, ст. 3 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» визначає принципи діяльності бюро, як-от: 1) верховенство права; 2) повага та дотримання прав і свобод людини і громадянина; 3) законність; 4) безсторонність і справедливість; 5) незалежність Національного бюро та його працівників; 6) підконтрольність і підзвітність суспільству та визначеним законом державним органам; 7) відкритість для демократичного цивільного контролю; 8) політична нейтральність і позапартійність; 9) взаємодія з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями [5].

З метою реалізації принципу відкритості та прозорості (транспарентності) діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування запроваджена і функціонує Інформаційна система моніторингу реалізації державної антикорупційної політики, яка забезпечує відкритий цілодобовий доступ через офіційний вебсайт НАЗК до інформації (ст. 18–4 Закону № 1700) [6]. Звернемо увагу на взаємодію таких двох інституцій, як НАБ України та САП ГПУ, які, попри різні завдання, домовилися працювати на єдиних принципах зовнішньої комунікації, що були запроваджені для реалізації політики Єдиного голосу під час висвітлення діяльності відомств, і регулярне й об'єктивне інформування суспільства про перебіг боротьби з топкорупцією, з урахуванням необхідності таємниці слідства.

Працівники органів публічної влади під час адміністративно-правової діяльності щодо запобігання корупції вступають у публічно-службові відносини, які логічно мають здійснюватися на принципах службового права.

У дисертаційному дослідженні Б. Коваленко «Принципи службового права України» визначив принципи службового права як універсальні суспільно зумовлені, загальнообов'язкові, закріплені в нормах службового права, стабільні, імперативні, прогресивні приписи (ідеї, закономірності, засади), що регулюють відносини, безпосередньо пов'язані з реалізацією та захистом публічного інтересу. Класифікує «принципи службового права на засадничі, до яких пропонує віднести: верховенство права, правову визначеність, пропорцій-

ність, рівність, гласність, прозорість, відкритість, демократизм, патріотизм, служіння українському народу, розумність, добросовісність; і організаційні: принцип професіоналізму, принцип політичної неупередженості, принцип підконтрольності, принцип наступності, принцип ефективності, принцип уніфікації з елементами спеціалізації щодо окремих різновидів публічно-службової діяльності» [7].

Принципи адміністративно-правової діяльності органів публічної влади та принципи адміністративного права, принципи службового права є різними категоріями. Перші є соціальною категорією та визначають порядок організації та здійснення діяльності щодо управління, другі – правовою категорією, яка визначає механізм адміністративно-правового регулювання відносин і природу цих зв'язків. Проте всі вони мають спільну ціль – установаження загальних стандартів боротьби та протидії корупції, взаємодоповнюють один одного.

Уважаємо, що принципи адміністративно-правової діяльності органів публічної влади щодо запобігання корупції є поліваріантними, до них можна також долучити принципи «адміністративної процедури». Адже адміністративна процедура «безпосередньо пов'язана з діяльністю суб'єктів публічної адміністрації, є деяким порядком дій органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, їх посадових осіб і службових осіб і має правовий характер, який закріплений у приписах нормативно-правових актів» [8, с. 4].

Під принципами адміністративної процедури автори І. Бойко, О. Зима, О. Соловйова пропонують розуміти «закріплені в нормах права головні ідеї (засади), що визначають правила вчинення дій, ухвалення рішень, укладення адміністративних договорів, спрямованих на реалізацію приватними особами належних їм прав і обов'язків у сфері публічного адміністрування та задоволення публічного інтересу» [8, с. 20].

У ст. Закону «Про адміністративну процедуру» визначено, що принципами адміністративної процедури є: верховенство права, зокрема й законності та юридичної визначеності; рівність перед законом; обґрунтованість, безсторонність (неупередженість) адміністративного органу; добросовісність і розсудливість; про-

порційність; відкритість; своєчасність і розумний строк; ефективність; презумпція правомірності дій і вимог особи; офіційність; гарантування права особи на участь в адміністративному провадженні; гарантування ефективних засобів правового захисту [9].

Серед розмаїття критеріїв поділу принципів, як зазначають автори монографії «Інституційна розбудова антикорупційних органів державної влади: національний та закордонний досвід», один із перших документів європейського рівня, де йшлося про необхідність створення спеціалізованих державних органів або посадових осіб, відповідальних за запобігання, розслідування та судовий розгляд корупційних діянь, називався «Двадцять керівних принципів боротьби проти корупції». Проте, незважаючи на свій рекомендаційний характер, став вихідним положенням для подальшої антикорупційної політики держав – членів Ради Європи [10, с. 123].

З метою уніфікації діяльності органів європейської адміністрації у країнах – членах ЄС був розроблений Модельний кодекс належної адміністрації, що включає принципи матеріального та процедурного характеру. Це робота провідних європейських учених під егідою РЕ (2005–2007 рр.) є комплексним дослідженням основних принципів-вимог діяльності належної адміністрації, що визначають основоположні вимоги, керівні положення, обов'язкові під час взаємодії органів публічної адміністрації та приватних осіб. До першого розділу «Принципи належної адміністрації» віднесено: принцип безсторонності, принцип юридичної визначеності, розгляд упродовж розумного часу, принцип участі, принцип поваги приватності (конфіденційності), прозорості. Другий розділ визначає принципи взаємин органів публічної влади із громадянами, як-от: запити приватних осіб, право приватних осіб бути вислуханими перед ухваленням індивідуальних рішень, право приватних осіб бути залученими до ухвалення деяких нерегуляторних рішень, оплата адміністративних рішень, форма адміністративних рішень, опублікування адміністративних рішень, набуття чинності адміністративними рішеннями, виконання рішень, зміни в адміністративних рішеннях [11].

Варто звернути увагу на те, що на перелік принципів впливає наявність міжнародних нормативних актів із питань боротьби

з корупцією, серед яких такі: Конвенція ООН проти корупції, ухвалена 31 жовтня 2003 р., Джакартська заява про принципи роботи антикорупційних органів (Джакартські принципи); стандарти роботи антикорупційних органів, визначені мережею «Європейські партнери проти корупції» (Принципи ЄППК).

Отже, в оновленій системі можна виокремити дві класифікаційні групи принципів: *національні* (національні антикорупційні стандарти та принципи діяльності публічної адміністрації) та *міжнародні* (принципи європейського права, європейського адміністративного права та європейського урядування, міжнародні антикорупційні стандарти, які містять базові основи боротьби з корупцією.) До *національних принципів* належать: верховенство права, законності, відкритості, прозорості, політичної неупередженості, доброчесності, дотримання прав людини, участь громадськості в заходах щодо запобігання та протидії корупції, принцип правової держави, прозорості та відповідальності держави перед особою, демократична рівність, повага національної індивідуальності, представницька демократія, фінансовий контроль осіб, що мають публічний статус, невідворотність юридичної відповідальності за корупційні правопорушення, забезпечення працівниками публічної адміністрації гідних умов праці, функціонування незалежних антикорупційних органів, неприпустимість дублювання повноважень публічної адміністрації.

До *міжнародних принципів* належать: засудження всіх проявів корупції, принцип міжнародного співробітництва, визнання національної та міжнародної корупції кримінально караним діянням, партнерство суб'єктів формування та реалізації заходів антикорупційної політики, неприпустимість покладання на того самого суб'єкта антикорупційної політики відповідальності за розроблення, реалізацію та контроль над реалізацією заходів антикорупційної політики, підтримка активної участі громадськості в антикорупційних реформах, ведення статистичних і моніторингових інформаційних матеріалів про стан корупції в окремо взятій країні, системного вжиття заходів із запобігання транснаціональним проявам корупції.

Висновки. Ефективними кроками на шляху розвитку сучасної європейської демократичної України є комплексна та системна протидія корупції, що розрахована на історичну перспективу й утвердження такого правового порядку, за якого мінімізуються корупційні ризики, а особа убезпечується від наслідків корупційних правопорушень.

Сучасні тенденції трансформації адміністративного права щодо оновлення системи галузевих принципів пов'язані з людиноцентристською ідеологією та запровадженням доктринальних європейських засад, що формують єдиний правовий простір і уніфікують регулювання правових інститутів адміністративного права. Принципи адміністративно-правової діяльності органів публічної влади мають правову природу адміністративного права, де визначені повноваження органів публічної влади, їхні взаємини та відносини цих органів із фізичними особами.

Принципи адміністративно-правової діяльності органів публічної влади щодо запобігання корупції як частина галузевих принципів адміністративного права за своїм змістом і спрямованістю: 1) відображають призначення, сутність і зміст державної антикорупційної програми; 2) є підгалузевими функціями адміністративного права; 3) визначають орієнтир і правові засади правового регулювання діяльності органів публічної влади щодо запобігання корупції; 4) виступають основою для визначення цілей, завдань, функцій і компетенцій уповноважених органів публічної влади щодо запобігання корупції; 5) є метою, завданнями, що закріплені в положеннях антикорупційних органів; 6) є підставою вступу в адміністративно-правову діяльність, ініційованою суб'єктами владних повноважень антикорупційного органу; 7) є стандартом діяльності державного службовця антикорупційного органу публічної влади; 8) є нормою, порушення якої може бути оскаржене до суду на предмет законності, порушення компетенції антикорупційного органу або притягнення до відповідальності.

Резюмуємо, що сучасна система принципів адміністративно-правової діяль-

ності органів публічної адміністрації щодо запобігання корупції є багатоаспектною, вона складається із: 1) загальних принципів права; 2) принципів конституційного права; 3) принципів сучасного адміністративного права; 4) принципів службового права; 5) принципів адміністративної процедури; 6) загальних принципів ЄС; 7) європейських принципів адміністративного права; 8) принципів, що сформульовані судовою практикою ЄСПЛ; 9) принципів антикорупційної політики на 2021–2025 рр.; 10) принципів Єдиного голосу між НАБ України та САП ГПУ.

Тому система принципів адміністративно-правової діяльності органів публічної адміністрації щодо запобігання корупції є сукупністю внутрішньо структурованої, складної системи взаємозумовлених прогресивних приписів, елементи якої визначаються з основоположних цінностей, завдань, стратегій, плану-дій, які безпосередньо пов'язані з організацією адміністративно-правової діяльності щодо запобігання корупції, за умов дотримання яких забезпечується ефективне функціонування антикорупційних органів публічної влади та належна спеціалізація персоналу з боротьби з корупцією.

Залежно від джерел фіксування принципи адміністративно-правової діяльності органів публічної влади щодо запобігання корупції можна розподілити на: ті, що закріплені в Конституції України, у законодавчих актах, у підзаконних нормативно-правових актах і визначені у правовій науці.

Уважаємо, що принципи є фундаментальною категорією у праві, тому відіграють важливу роль як у правотворчості, так і у правозастосуванні, а від правильності їх формулювання (точності та чіткості) залежить ефективність діяльності органів публічної влади. Запропонований підхід до визначення принципів необхідно враховувати під час розгляду й ухвалення законів Верховною Радою України, розроблення та впровадження програмних документів Кабінету Міністрів України, антикорупційних програм органів державної влади, місцевого самоврядування та публічних інституцій в усіх сферах державної політики.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Пухтецька А. Принципи адміністративного права: адміністративно-правові та євроінтеграційні аспекти оновлення змісту та практики застосування : монографія. Харків : ПП Панов, 2016. 434 с.
2. Колодій А. Принципи права України. Київ : Юрінком-Інтер, 1998. С. 9.
3. Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування / авт. кол. : В. Василевич та ін. Київ : Ліра-К ; НАДУ, 2016. 524 с.
4. Про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 рр. : Закон України від 20.06.2022 р. № 2322–IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>.
5. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 р. № 1698–VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>.
6. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700–VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>.
7. Коваленко Б. Принципи службового права України : дис. ... докт. філософ. : 081. Запоріжжя, 2021. URL: http://phd.znu.edu.ua/page/PhD/Kovalenko_dis.pdf.
8. Бойко І., Зима О., Соловйова О. Адміністративна процедура : конспект лекцій. Харків : Право, 2017. 132 с.
9. Про адміністративну процедуру : Закон України від 17.02.2022 р. № 2073–IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>.
10. Пархоменко-Куцевіл О., Сімак С., Канан Аюб К. Інституційна розбудова антикорупційних органів державної влади: національний та закордонний досвід. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута»», 2021, 200 с.
11. Адміністрування і Ви. Принципи адміністративного права у відносинах між особами та органами публічної влади : посібник / Рада Європи. 2020. 87 с.